

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การใช้รูปแบบพื้นถิ่นนับเป็นสิ่งสำคัญต่อเมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ เพราะเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีความเป็นมาเก่าแก่และมีภาพลักษณ์ของเมืองวัฒนธรรมที่ชัดเจน ลักษณะที่แสดงความเป็นพื้นถิ่นเชียงใหม่จึงมีความสำคัญ ด้วยปรากฏอยู่ในวิถีชีวิต ประเพณี และงานสถาปัตยกรรมซึ่งรวมไปถึงหน้าตาของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองเก่า (พื้นที่ภายในกรอบที่ล้อมด้วยคูเมือง) ที่เป็นศูนย์รวมสถาปัตยกรรมที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของเชียงใหม่ นอกจากนี้การที่เชียงใหม่เป็นเมืองท่องเที่ยวลำดับต้นๆ ของไทยทำให้การพยายามแสดงอัตลักษณ์ของตนภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกจึงยังมีความสำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นการรักษาให้เชียงใหม่ยังคงเป็นเชียงใหม่ ยังช่วยส่งเสริมลักษณะเฉพาะของเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังด้วย ดังนั้น การพยายามรักษาความเป็นพื้นถิ่นในเชียงใหม่จึงเป็นเรื่องจำเป็น แม้กระทั่งหน่วยงานของภาครัฐก็เห็นความสำคัญและได้ออกกฎระเบียบในการสนับสนุนให้เกิดภาพลักษณ์ดังกล่าว ตัวอย่างหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือเทศบาลนครเชียงใหม่

เมื่อพิจารณาถึงเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ส่งเสริมความเป็นพื้นถิ่นในอาคาร เห็นได้จากข้อกำหนดให้อาคารในเขตเมืองเก่ามีลักษณะเป็น "อาคารแบบล้านนาหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ" โดยให้ความหมายว่าเป็น "อาคารที่มีรูปลักษณะ โครงหลังคาหรือส่วนของหลังคา เป็น หน้าจั่ว หรือมีสัดส่วนของอาคาร ส่วนประกอบตกแต่ง ซึ่งแสดงลักษณะสถาปัตยกรรมล้านนาไทย เป็นต้นว่า กาแล จ้อง หรือลวดลายแกะสลักตกแต่งชายคา หน้ามุข หรือลูกกรงเฉลียง" และได้บังคับใช้กับอาคารภายในและรอบคูเมืองเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบอาคารในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ที่สืบสานให้เกิดความสวยงามและมีเอกลักษณ์ แต่การให้เลือกใช้ลักษณะ หรือองค์ประกอบต่างๆ ที่เทศบาลฯ กำหนดเพียงลักษณะใดลักษณะหนึ่งได้ และการขาดรายละเอียดถึงวิธีการนำลักษณะต่างๆ ดังกล่าวไปใช้ กลับทำให้เกิดการใช้องค์ประกอบต่างๆ ไม่สอดคล้องกับตัวอาคาร ลักษณะดังกล่าวที่ไม่สอดคล้องกันนั้นย่อมมีผลต่อความรู้สึกของคนทั่วไปโดยเฉพาะคนในพื้นที่ เนื่องจากการเลือกองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมาใช้เพียงองค์ประกอบเดียว โดยที่ไม่ได้ใช้ร่วมกับองค์ประกอบอื่นหรือลักษณะอื่นที่เคยใช้ร่วมกันในอดีตดังที่ผู้พบเห็นคุ้นเคยและเข้าใจ ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกสับสน และขัดแย้งขึ้น ดังนั้นการนำองค์ประกอบเฉพาะบางประการไปใช้ จึงยากที่จะให้สอดคล้องเข้ากับรูปแบบอาคารที่หลากหลาย อีกทั้งยังไม่สร้างความรู้สึกรู้ว่าเป็นล้านนา

หรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือดังวัตถุประสงค์ของเทศบัญญัติ ดังจะเห็นได้จากความคิดเห็นจากนักวิชาการบางท่านที่ไม่เห็นด้วยต่อข้อบังคับดังกล่าว โดยเห็นว่าการบังคับนั้น

“เป็นการส่งเสริมให้มีการสร้างอาคารที่มีเพียงเปลือกเพื่อหลีกเลี่ยงข้อบังคับทางกฎหมายเท่านั้น เป็นสิ่งแปลกปลอม มิได้มีลักษณะเป็นแบบพื้นเมืองที่แท้จริงและไม่ได้มีความกลมกลืนกับวัฒนธรรมของล้านนาและสภาพแวดล้อมของเมืองประวัติศาสตร์ กล่าวได้ว่าเป็นตัวทำลายสิ่งแวดล้อมและทำให้บรรยากาศของความเป็นเมืองประวัติศาสตร์เลือนหาย” (สุรพล คำรื้กุล, 2545)

อาคารตึกแถวเป็นรูปแบบอาคารพาณิชย์กรรม หรือกึ่งพาณิชย์กรรมกึ่งพักอาศัยในเชียงใหม่ที่รูปแบบและองค์ประกอบต่างๆ ของอาคารมีผลต่อหน้าตาของเมืองอย่างมาก เนื่องจากตึกแถวมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วไปในเมือง ด้วยการที่ตึกแถวมีรูปแบบอาคารที่เน้นพื้นที่ใช้สอยเป็นหลัก ก็จะมีปริมาณพื้นที่ใช้สอยมากเมื่อเทียบกับอาคารประเภทอื่นๆ เพราะตึกแถวสามารถสร้างได้เต็มหรือเกือบเต็มที่ดิน มีการใช้ผนังร่วมกันของคูหาที่ทำให้ประหยัด และการใช้สอยอาคารสามารถปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยได้มาก คือสามารถใช้เป็นที่พักอาศัย เป็นอาคารพาณิชย์ หรือเป็นอาคารกึ่งพาณิชย์กึ่งพักอาศัย จึงเป็นที่นิยมลงทุนก่อสร้างเพราะให้ผลกำไรสูงและนอกจากนั้นตึกแถวยังเป็นลักษณะอาคารที่อยู่ในขอบข่ายที่เทศบัญญัตินครเชียงใหม่อนุญาตให้ก่อสร้างในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ได้ ในขณะที่ได้บัญญัติห้ามปลูกสร้างอาคารหลายประเภทเพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การเป็นเมืองเก่า ทำให้ตึกแถวเป็นรูปแบบอาคารที่ให้ประโยชน์กับผู้ลงทุนที่มีพื้นที่ในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่สูง เมื่อเทียบกับอาคารประเภทอื่น เนื่องจากสามารถสร้างได้อย่างถูกกฎหมายและได้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่า จึงมีการสร้างตึกแถวตามถนนถนนแทบทุกสายในเมือง ทำให้ตึกแถวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของหน้าตาของเมืองเชียงใหม่

เมื่อตึกแถวเป็นองค์ประกอบของหน้าตาเมืองเชียงใหม่ที่สำคัญ จึงน่าจะได้รับการพิจารณาเรื่องการใช้ลักษณะพื้นถิ่นเช่นกัน และแม้ว่าเทศบัญญัติได้บังคับการใช้ “รูปแบบล้านนาหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ” กับอาคารทุกประเภทซึ่งรวมถึงอาคารตึกแถว หากแต่รูปแบบของอาคารตึกแถว นั้น ไม่ได้มีรูปแบบพื้นถิ่นดั้งเดิมที่ชัดเจนเช่นเดียวกับอาคารประเภทอื่น การใช้ลักษณะบางประการหรือองค์ประกอบประการตามที่เทศบัญญัติกำหนดจึงยากที่จะสร้างความรู้สึกเป็นพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถว ยิ่งไปกว่านั้นองค์ประกอบบางประการที่กำหนดไว้ได้มีการใช้ในอดีตกับอาคารประเภทอื่นจนมีความหมายเฉพาะกับอาคารประเภทอื่นนั้นแล้วเช่น กาแลที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของเรือนกาแล ซึ่งเป็นเรือนพักอาศัยของผู้มีอันจะกินและผู้นำชุมชน หรือบุคคลชั้นสูงในสังคม (อนุวิทย์ เจริญสุกุล และวิวัฒน์ เตมียพันธ์, 2525) เมื่อนำมาใช้กับอาคารตึกแถวก็ทำให้คนที่รับรู้และเข้าใจตาม

ความหมายเดิมสับสน และเป็นการสร้างความเข้าใจที่บิดเบือนผิดเพี้ยนไปจากเดิมให้กับผู้ที่ไม่มีความรู้หรือความคุ้นเคยด้วย จึงควรที่จะมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ลักษณะที่แสดงรูปแบบพื้นถิ่นที่สำหรับอาคารประเภทตึกแถวโดยเฉพาะ

จากเทศบัญญัติเทศบาลนครเชียงใหม่ที่กำหนดให้อาคารในเขตเมืองเก่ามีลักษณะเป็น "อาคารแบบล้านนาหรือแบบพื้นเมืองภาคเหนือ" กล่าวได้ว่าเป็นความพยายามส่งเสริมภาพลักษณ์ความเป็น "พื้นถิ่น" ในความหมายที่ "พื้นถิ่น" หมายถึงลักษณะอาคารที่เป็นแนวสถาปัตยกรรมไทยภูมิภาค (พื้นถิ่น) คือมีรูปแบบแสดงเอกลักษณ์ไทยของแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค เช่น แนวรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยล้านนา ไทยอีสาน เป็นต้น (วิมลสิทธิ์ หรรยางกูร, 2539) ซึ่งแตกต่างจากความหมายของคำว่า "พื้นถิ่น" ที่หมายถึงลักษณะสถาปัตยกรรมที่กำเนิดขึ้นมาจากภูมิปัญญาของชุมชนที่มีอยู่ในเมืองหลวงและแตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น (วิโรฒ ศรีสุโร, 2543; วิวัฒน์ เตมียพันธ์, 2530) ที่เน้นเรื่องที่มีของลักษณะสถาปัตยกรรมมาจากชาวบ้าน ไม่ใช่สถาปนิก ทั้งนี้ความหมายของคำว่า "พื้นถิ่น" ที่เกี่ยวข้องกับอาคารตึกแถวซึ่งเป็นประเภทอาคารที่เกิดขึ้นมาไม่นานนัก จึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เกิดจากชาวบ้านได้ และอาจไม่มีลักษณะเฉพาะพื้นที่ชัดเจนอย่างความเป็น "ล้านนา" ด้วย ในการศึกษาครั้งนี้จึงพิจารณาภาพลักษณ์ "พื้นถิ่น" ดังที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดขึ้นในความหมายที่ว่า เป็นลักษณะที่มีการใช้กันในพื้นที่เมืองเชียงใหม่และแสดงลักษณะเฉพาะของพื้นที่ในภาพรวมได้

การศึกษาลักษณะพื้นถิ่นที่เหมาะสมสำหรับอาคารตึกแถวในเชียงใหม่ นั้น นอกจากจะพิจารณาลักษณะพื้นถิ่นที่ใช้ในอดีต ยังจำเป็นที่จะศึกษาลักษณะพื้นถิ่นตามการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนในปัจจุบัน เนื่องจากลักษณะพื้นถิ่นบางประการดังที่พบเห็นได้ในปัจจุบันไม่ใช่ลักษณะที่มีมาแต่ดั้งเดิมของเชียงใหม่ แต่เกิดจากการนำรูปแบบจากท้องถิ่นมาปรับใช้ เช่น การใช้ไม้ฉลุประดับตามเชิงชาย ส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการฉลุไม้ประดับของพม่าในบ้านแบบขนมปังจิงที่ชาวอังกฤษนำมาใช้เมื่อเข้ามาทำบริษัทป่าไม้ในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งทำให้ความเข้าใจ หรือความคิดเห็นต่อลักษณะพื้นถิ่นนั้น มีความหลากหลายด้วยเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ดังนั้น การศึกษาลักษณะพื้นถิ่นตามที่ประชาชนรับรู้ในปัจจุบัน จะช่วยสร้างความเข้าใจต่อลักษณะพื้นถิ่นดังที่ประชาชนรับรู้ นอกเหนือไปจากลักษณะที่ใช้ในอดีต อันจะทำให้การเสนอคำแนะนำในการใช้ลักษณะพื้นถิ่นในอาคารตึกแถวตรงและเข้าถึงการรับรู้ของประชาชน ทำให้ประกันได้ว่าหากนำไปใช้ประชาชนจะเห็นว่าแสดงความเป็นพื้นถิ่น ซึ่งแตกต่างจากการปฏิบัติตามเทศบัญญัติที่อาจเป็นเพียงการทำตามข้อบังคับโดยผู้ปฏิบัติอาจไม่เห็นคล้อยตาม นอกจากนั้นคำแนะนำที่ส่งเสริมการใช้ลักษณะที่ประชาชนชื่นชอบ ก็น่าจะทำให้ประชาชนเข้าใจและยินดีร่วมมือปฏิบัติตาม ซึ่งเมื่อนำมาปรับใช้กับข้อบังคับก็จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการบัญญัติข้อบังคับได้

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาการรับรู้ของประชาชนต่อการใช้ลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถวในเชียงใหม่ รวมไปถึงลักษณะพื้นถิ่นที่ประชาชนชื่นชอบ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสร้างคำแนะนำที่ตรงต่อการรับรู้และความชื่นชอบของประชาชนอันจะนำไปสู่ความร่วมมือต่อการปฏิบัติตามต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาการรับรู้และความชื่นชอบของประชาชนชาวเชียงใหม่ต่อลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถว
- 2) เพื่อสร้างคำแนะนำในการใช้รูปแบบพื้นถิ่นกับอาคารตึกแถวในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่จากการรับรู้ของประชาชน

คำถามวิจัย

การศึกษานี้ได้กำหนดคำถามวิจัยจากเป้าหมายของการศึกษา ดังนี้

- 1) ประชาชนชาวเชียงใหม่รับรู้ลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถวอย่างไร เพื่อจำแนกการรับรู้ของประชาชนต่ออาคารตึกแถวในภาพรวมและสร้างความเข้าใจต่อการรับรู้และเกณฑ์ในการรับรู้ลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถว
- 2) ลักษณะพื้นถิ่นแบบใดที่ประชาชนรับรู้และชื่นชอบ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อลักษณะที่ประชาชนชื่นชอบ และพิจารณาความสัมพันธ์ของลักษณะที่ประชาชนชื่นชอบกับการรับรู้ของประชาชน
- 3) คำแนะนำในการใช้ลักษณะทางกายภาพเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นพื้นถิ่นสำหรับอาคารตึกแถวในเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร เพื่อเสนอคำแนะนำตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาการรับรู้ของประชาชนได้ใช้การศึกษาการรับรู้จากความชื่นชอบ (Preference Study) โดยการแจกแบบสอบถามให้ประชาชนให้ค่าน้ำหนักความชื่นชอบและบรรยายภาพ จากนั้นนำข้อมูลค่าน้ำหนักความชื่นชอบมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) และนำข้อมูลคำบรรยายภาพมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อจำแนกการรับรู้ของประชาชน และวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพที่ประชาชนรับรู้ว่าเป็นพื้นถิ่น และใช้ลักษณะพื้นถิ่นที่

ประชาชนรับรู้นั้นสร้างคำแนะนำในการออกแบบอาคารตึกแถวให้เป็นพื้นถิ่นและคำแนะนำในการปรับปรุงเทศบัญญัติ

คำจำกัดความ

“ตึกแถว” หมายถึง อาคารพาณิชย์กึ่งพักอาศัย หรืออาคารพาณิชย์ในเชียงใหม่ที่มีตำแหน่งอาคารอยู่ติดถนน มีลักษณะครอบคลุมอาคาร 3 ประเภท ได้แก่ เอื้อนแป เรือนร้านค้าสองชั้น และตึกแถวที่สร้างคูหาติดกันเป็นแถว

ขอบเขตการศึกษา

- 1) กรอบเนื้อหาการศึกษา กำหนดขอบเขตเฉพาะเรื่องการรับรู้ต่อลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว
- 2) กรอบประชากร กำหนดประชากรในการศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
- 3) กรอบเวลา พิจารณาเฉพาะอาคารตึกแถวที่เป็นทั้งเรือนร้านค้า ห้างแถวและตึกแถวตามที่มีปรากฏในปัจจุบัน และศึกษาการรับรู้ของประชาชนในปัจจุบัน
- 4) กรอบพื้นที่ กำหนดการศึกษาเฉพาะอาคารตึกแถวบนถนนเส้นหลักที่เชื่อมพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญของเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ ริมฝั่งแม่น้ำปิง สถานีรถไฟ ตัวเมืองเก่าเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายในกรอบของ ถ.มหิดล ถ.เชียงใหม่-ลำปาง ถ.นิมมานเหมินท์ ถ.สุเทพ และถ.บุญเรืองฤทธิ์

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าสามารถจำแนกการรับรู้ของประชาชนต่ออาคารตึกแถวในเชียงใหม่ได้ 8 มิติ โดยมีมิติที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบอาคารจึงสามารถสรุปได้ว่าประชาชนสามารถรับรู้เรื่องรูปแบบอาคารได้ โดยมีรูปแบบอาคาร (Style) ที่ประชาชนรับรู้ 3 รูปแบบหลัก ได้แก่ รูปแบบทันสมัย รูปแบบโบราณ และรูปแบบโมเดิร์น สำหรับรูปแบบอาคารที่ประชาชนรับรู้และเกี่ยวข้องกับรูปแบบอาคารในอดีตได้แก่ รูปแบบโบราณซึ่งเป็นรูปแบบที่ประชาชนชื่นชอบ จึงนำลักษณะทางกายภาพที่ประชาชนรับรู้ว่าเป็นรูปแบบดังกล่าวมาสร้างคำแนะนำสำหรับออกแบบอาคารให้มีความเป็นพื้นถิ่น โดยสร้างเสนอลักษณะทางกายภาพสิ่งที่ประชาชนรับรู้เป็นลักษณะที่แนะนำ รวมถึงคำแนะนำสำหรับปรับปรุงเทศบัญญัติโดยการปรับข้อบังคับให้ใกล้เคียงกับคำแนะนำในการออกแบบอาคารตึกแถวให้มีความเป็นพื้นถิ่น

เนื้อหาในการนำเสนอ

ในการศึกษานี้ได้กำหนดเนื้อหาในการศึกษาเป็น 5 บท ดังนี้ บทที่ 1) บทนำ บทที่ 2) ตึกแถว บทที่ 3) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมและการออกแบบการศึกษา 4) วิธีการศึกษาและผลเบื้องต้น 5) ผลการศึกษา โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาในแต่ละบท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสำคัญและที่มาของการศึกษารวมไปถึงข้อกำหนดเบื้องต้นในการศึกษา โดยมีหัวเรื่องของเนื้อหาที่สำคัญ ได้แก่ หลักการและเหตุผล คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ของการศึกษา ประโยชน์จากการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา และเนื้อหาในการศึกษา

บทที่ 2 ตึกแถว

เป็นการสร้างความเข้าใจต่ออาคารตึกแถวและปัญหาที่เกิดขึ้นอันมาสู่ที่มาของการศึกษา และสร้างข้อกำหนดบางประการเพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป ประกอบไปด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ได้แก่ 2.1) นิยามศัพท์คำว่า “ตึกแถว” 2.2) ตึกแถวในประเทศไทย 2.3) ตึกแถวในเชียงใหม่ และ 2.4) ปัญหาการใช้ลักษณะพื้นดินในอาคารตึกแถวในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่

บทที่ 3 ทฤษฎี และแนวทางในการศึกษา

ในบทนี้เป็นการอธิบายถึงทฤษฎี และแนวทางในการศึกษาเพื่อนำมาใช้ออกแบบการศึกษา ประกอบไปด้วยเนื้อหา 2 ส่วน ได้แก่ 3.1) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งเรื่องรูปแบบการเรียนรู้ การประเมินความชื่นชอบ และ 3.2) แนวทางในการศึกษาจากการศึกษางานวิจัยในอดีต

บทที่ 4 การออกแบบการศึกษา และผลเบื้องต้น

ในบทนี้เป็นการอธิบายถึงวิธีการศึกษารวมไปถึงผลเบื้องต้น โดยมีเนื้อหาประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 4.1) การออกแบบการศึกษา ที่เป็นรายละเอียดการออกแบบวิธีการศึกษาที่ใช้ในงานศึกษา ทั้งการสำรวจความชื่นชอบและการสำรวจคำบรรยายภาพ 4.2) สรุบบันทึกตอนในการศึกษาโดยสรุปทั้งขั้นตอนการเก็บข้อมูล ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล และ 4.3) ผลเบื้องต้นซึ่งเป็นผลจากข้อมูลเบื้องต้นในการสำรวจความชื่นชอบและข้อมูลการสำรวจคำบรรยายภาพ

บทที่ 5 ผลการศึกษา

มีเนื้อหาบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อสรุปจากการศึกษา โดยแบ่งออกเป็นส่วนๆ ได้แก่ 5.1) การรับรู้อาคารตึกแถวในเชียงใหม่ ซึ่งวิเคราะห์จากรูปแบบการรับรู้จากผลการประเมินความชื่นชอบและจากคำบรรยายภาพ เพื่ออธิบายการรับรู้โดยทั่วไปของประชาชนต่อตึกแถว และการรับรู้ลักษณะพื้นถิ่นบนตึกแถว 5.2) ลักษณะพื้นถิ่นที่ประชาชนรับรู้และชื่นชอบ เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความชื่นชอบของลักษณะพื้นถิ่นที่ประชาชนรับรู้เพื่อสร้างเป็นคำแนะนำในการออกแบบตึกแถวให้มีรูปแบบพื้นถิ่น 5.3) คำแนะนำสำหรับปรับปรุงเทศบัญญัติ และ 5.4) การอภิปรายผลการศึกษาและ 5.5) ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไปในอนาคต

ประโยชน์จากการศึกษา

- 1) ความเข้าใจต่อการรับรู้และความชื่นชอบต่อความเป็นพื้นถิ่นในอาคารตึกแถวของประชาชน สามารถใช้เป็นแนวทางส่งเสริมให้เกิดลักษณะพื้นถิ่นบนอาคารตึกแถว
- 2) คำแนะนำในการใช้ลักษณะทางกายภาพเพื่อสร้างความเป็นพื้นถิ่นกับอาคารตึกแถวสามารถนำไปใช้ปรับปรุงข้อกำหนดให้ตรงกับการรับรู้ของประชาชนมากขึ้น
- 3) วิธีการศึกษาและผลการศึกษาเป็นแนวทางสำหรับการศึกษารับรู้สภาพแวดล้อมในลักษณะเดียวกัน